

Raje podatkowe. Procedura należytej staranności. Obowiązki w cenach transferowych

Przejdź do produktu na ksiegarnia.beck.pl

Część I. Obowiązki sprawozdawcze w transakcjach z rajami podatkowymi

Wstęp

W pierwszej części publikacji zostały omówione regulacje dotyczące obowiązków raportowania transakcji bezpośrednich z podmiotami mającymi miejsce zamieszkania, siedzibę lub zarząd na terytorium lub w kraju stosującym szkodliwą konkurencję podatkową, które obowiązują od 1.1.2021 r. oraz obowiązków raportowania transakcji bezpośrednich z zakładami zagranicznymi położonymi na terytoriach rajów podatkowych obowiązujących od 1.1.2023 r. – stosownie do znowelizowanej ustawy z 7.10.2022 r.

Rozdział pierwszy obejmuje definicję raję podatkowego, a w szczególności przyczyny wykorzystywania rajów podatkowych w rozliczeniach podatkowych z uwzględnieniem unikania opodatkowania oraz uchylania się od opodatkowania.

Rozdział drugi został poświęcony pojęciu należytej staranności, która po raz pierwszy w rozumieniu prawa zobowiązaniowego pojawiła się w czasach republiki rzymskiej w okresie 509 p.n.e. do 27 p.n.e. jako instytucja tzw. *commodatum*.

W rozdziale trzecim został omówiony paradygmat transakcji kontrolowanej. Odwołano się m.in. do Interpretacji Ogólnej Ministra Finansów z 29.12.2021 r., która wyłączyła z definicji transakcji kontrolowanej wypłatę dywidendy, dopłaty oraz umowy przedwstępne w kontekście odmiennego stanowiska zaprezentowanego przez autorów.

Rozdział czwarty omawia klasyfikację transakcji z rajami podatkowymi jaka obowiązuje od 1.1.2023 r. z uwzględnieniem, w szczególności rozszerzenia obowiązku o transakcje bezpośrednie z zakładami zagranicznymi położonymi na terytorium lub w kraju stosującym szkodliwą konkurencję podatkową.

Ostatni z rozdziałów odnosi się do obowiązków sprawozdawczych podatników prowadzących transakcje z rajami podatkowymi. Omówione zostały na-

Część I. Obowiązki sprawozdawcze w transakcjach z rajami podatkowymi

stępujące zagadnienia: lokalna dokumentacja cen transferowych (ang. *local file*) wraz z tzw. *benefit test*, dokumentacja grupowa (ang. *master file*), analiza porównawcza, obowiązek raportowania w formie informacji o cenach transferowych TPR, oświadczenie rynkowości transakcji.

Szczególną uwagę zwrócono na rekomendacje dotyczące momentu sporządzenia analizy cen transferowych wskazując na podejście *ex ante* (ang. *price setting approach*).

Rozdział I. Istota rajów podatkowych

1. Pojęcie raju podatkowego

1. Rys historyczny. Dynamiczne zmiany gospodarcze po II wojnie światowej będące wynikiem m.in. dekoniumktury handlu zagranicznego oraz poszukiwanie przez przedsiębiorstwa atrakcyjnych inwestycyjnie lokalizacji doprowadziły do tworzenia korzystnych systemów podatkowych. Zachęty kierowane w szczególności przez małe kraje, w tym wyspiarskie, do dużych i bogatych przedsiębiorstw i przedsiębiorców były odpowiedzią na rosnącą konkurencyjność rozwiniętych gospodarek. Zaproszenie inwestorów do lokowania zysków miało wspomóc w rozwoju takich terytoriów.

2. Cechy rajów podatkowych. Do głównych cech rajów podatkowych możemy zaliczyć niskie obciążenie podatkowe lub brak konieczności odprowadzania wybranych podatków, rygorystyczne przestrzeganie tajemnicy bankowej oraz korzystne regulacje prawne dotyczące obrotu gospodarczego.

Raj podatkowy to określenie, używane potocznie na obszar, najczęściej kraj lub terytorium, stosujący szkodliwą konkurencję podatkową. W ten sposób skonstruowany system podatkowy na danym obszarze daje podmiotom, w tym osobom fizycznym i prawnym, możliwość uniknięcia lub zmniejszenia opodatkowania. W literaturze przedmiotu raj podatkowy może również nazywany być oazą podatkową lub azylem podatkowym. Raj podatkowy charakteryzuje się poniższymi cechami:

- 1) brak chęci współpracy w zakresie wymiany podatkowej z innymi państwami;
- 2) zastosowanie niskich stawek podatkowych;
- 3) brak transparentności podatkowej, względem instytucji czy państw, np. brak przepływu informacji lub objęcie tajemnicą dokonywanych transakcji¹.

2. Przyczyny występowania zjawiska

1. Cel działalności podmiotów gospodarczych. Zgodnie z teorią przedsiębiorstwa, nadrzędnym celem działalności podmiotów gospodarczych jest maksymalizacja zysku.

¹ A. Rosa, J. Szostak, Koszty prowadzenia działalności w rajach podatkowych. Tom 1. Opodatkowanie przedsiębiorstw, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego. Finanse, Rynki Finansowe, Ubezpieczenia 2015, Nr 76, s. 257–264.

Jako jeden z kluczowych celów sygnatariuszy oraz interesariuszy jest on realizowany z wykorzystaniem wielu narzędzi, w tym narzędzi optymalizacji podatkowej. Wdrożenie narzędzi optymalizacyjnych jest poprzedzane zazwyczaj czynnościami rozpoznawczymi.

2. Etapy działań optymalizacyjnych. W ramach etapów działań optymalizacyjnych wyróżnić możemy:

- 1) przegląd istniejących procedur i procesów podatkowych;
- 2) identyfikację możliwych do wdrożenia instrumentów i narzędzi optymalizacyjnych;
- 3) wybór rozwiązań optymalizacyjnych.

3. Krajowa lista rajów podatkowych

1. Wykaz rajów podatkowych. Lista rajów podatkowych jest publikowana w Polsce w formie rozporządzenia.

Poniżej został przedstawiony wykaz rajów podatkowych według stanu prawnego obowiązującego od 28.3.2019 r.

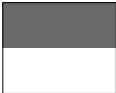
Tabela 1. Wykaz rajów podatkowych

Lp.	Raj podatkowy	Flaga	Położenie
1.	Andora		Księstwo w południowo-zachodniej Europie, bez dostępu do morza. Leży w Pirenejach, granicząc od północy z Francją, a od południa z Hiszpanią.
2.	Anguilla Terytorium Zamorskie Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej		Wyspa na Morzu Karaibskim w archipelagu Wysp Nawietrznych (Małe Antyle), terytorium zależne Wielkiej Brytanii.
3.	Antigua i Barbuda		Wyspiarskie państwo na Morzu Karaibskim, w archipelagu Małych Antyli (Ameryka Środkowa).
4.	Sint-Maarten, Curaçao – kraje wchodzące w skład Królestwa Niderlandów		Terytorium zależne Holandii (<i>de iure</i> autonomiczny kraj wchodzący w skład Królestwa Niderlandów), położone w Małych Antylach, zajmujące południową część wyspy o tej samej nazwie.

Rozdział I. Istota rajów podatkowych

Lp.	Raj podatkowy	Flaga	Położenie
5.	Królestwo Bahrajnu		Państwo o ustroju monarchicznym, położone w Azji, w Zatoce Perskiej, na archipelagu między Katarem a północno-wschodnim wybrzeżem Arabii Saudyjskiej.
6.	Brytyjskie Wyspy Dziewicze – Terytorium Zamorskie Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej		Brytyjskie terytorium zamorskie w Ameryce Środkowej, w basenie Morza Karaibskiego, obejmujące 36 wysp i wysepek (w tym 11 niezamieszkałych) w północnej części archipelagu Wysp Dziewiczych.
7.	Wyspy Cooka – Samorządne Terytorium Stowarzyszone z Nową Zelandią		Samorządne terytorium stowarzyszone Nowej Zelandii na południowym Oceanie Spokojnym w Polinezji obejmujące wyspy o tej samej nazwie.
8.	Wspólnota Dominiki		Państwo na wyspie o takiej samej nazwie na Morzu Karaibskim w grupie Wysp Nawietrznych (Małe Antyle), pomiędzy Gwadelupą i Martyniką.
9.	Grenada		Państwo wyspiarskie na wyspie Grenada i części wysp archipelagu Grenadyn (Małe Antyle) na Morzu Karaibskim.
10.	Sark – Terytorium Zależne Korony Brytyjskiej		Czwarta co do wielkości wyspa należąca do archipelagu Wysp Normandzkich, dependencja i administracyjnie część Baliwatu Guernsey (który sam jest z kolei dependencją Korony Brytyjskiej).
11.	Hongkong – Specjalny Region Administracyjny Chińskiej Republiki Ludowej		Specjalny region administracyjny Chińskiej Republiki Ludowej, znajdujący się nad Morzem Południowochińskim, w Delcie Rzeki Perłowej.
12.	Republika Liberii		Państwo położone w Afryce Zachodniej. Sąsiaduje z Gwineą, Wybrzeżem Kości Słoniowej oraz Sierra Leone.

Część I. Obowiązki sprawozdawcze w transakcjach z rajami podatkowymi

Lp.	Raj podatkowy	Flaga	Położenie
13.	Makau – Specjalny Region Administracyjny Chińskiej Republiki Ludowej		Jeden z dwóch specjalnych regionów administracyjnych Chińskiej Republiki Ludowej (drugim regionem jest Hongkong), znajdujący się na wschodnim wybrzeżu Chin. Makau leży po zachodniej stronie estuarium Rzeki Perłowej, graniczy od północy z prowincją Guangdong, natomiast od południa i wschodu otoczone jest wodami Morza Południowochińskiego.
14.	Republika Malediwów		Archipelag oraz państwo wyspiarskie o tej samej nazwie, położone na Oceanie Indyjskim, ok. 500 km na południowy zachód od południowego krańca Indii.
15.	Republika Wysp Marshalla		Państwo wyspiarskie na Oceanie Spokojnym, położone na północ od Nauru i Kiribati, na wschód od Mikronezji oraz na południe od amerykańskiej wyspy Wake.
16.	Republika Mauritiusu		Państwo wyspiarskie położone w południowo-zachodniej części Oceanu Indyjskiego, około 900 km na wschód od Madagaskaru. Wyspa jest częścią archipelagu Maskarenów. Poza wyspą do Mauritiusa należą wyspy: Rodrigues (w odległości 563 km na wschód od wyspy głównej), archipelag Cargados Carajos (402 km na północ) i Wyspy Agalega (933 km na północ).
17.	Księstwo Monako		Miasto-państwo położone w Europie Południowej nad Morzem Śródziemnym w obrębie Riwiery Francuskiej.

Rozdział I. Istota rajów podatkowych

Lp.	Raj podatkowy	Flaga	Położenie
18.	Republika Nauru		Wyspiarskie państwo położone w zachodniej części Oceanu Spokojnego, w Mikronezji, w odległości około 42 km na południe od równika. Jest obecnie najmniejszą republiką na świecie, zarówno pod względem wielkości (21,3 km kwadratowych), jak i liczby ludności (około 9400 mieszkańców) oraz trzecim, po Monako i Watykanie, najmniejszym państwem na świecie.
19.	Niue – Samorządne Terytorium Stowarzyszone z Nową Zelandią		Terytorium stowarzyszone Nowej Zelandii, położone na wyspie koralowej na Oceanie Spokojnym w Polinezji.
20.	Republika Panamy		Państwo w Ameryce Centralnej, położone na Przesmyku Panamskim, łączącym Amerykę Północną i Południową, pomiędzy Morzem Karaibskim na północy a Oceanem Spokojnym na południu. Graniczy z Kostaryką na zachodzie i Kolumbią na wschodzie.
21.	Niezależne Państwo Samoa		Państwo w Oceanii, obejmujące zachodnią część Wysp Samoa (pozostałe stanowią terytorium Stanów Zjednoczonych jako Samoa Amerykańskie). Do 1997 r. znane było jako Samoa Zachodnie.
22.	Republika Seszeli		Państwo wyspiarskie na Oceanie Indyjskim, ok. 1600 km od wybrzeży Afryki, położone na północny wschód od Madagaskaru.
23.	Saint Lucia		Państwo w Ameryce Środkowej na Morzu Karaibskim, na wyspie o tej samej nazwie należącej do archipelagu Wysp Nawietrznych, części Małych Antyli.

Część I. Obowiązki sprawozdawcze w transakcjach z rajami podatkowymi

Lp.	Raj podatkowy	Flaga	Położenie
24.	Królestwo Tonga		Państwo leżące na archipelagu o tej samej nazwie, w Polinezji na południowym Pacyfiku, położone w jednej trzeciej drogi pomiędzy Nową Zelandią a Hawajami, na południe od Samoa, na zachód od Niue i na wschód od Fidżi. Jedno z nielicznych państw pozaeuropejskich, które nigdy nie utraciły suwerenności.
25.	Wyspy Dziewicze Stanów Zjednoczonych – Terytorium Nieinkorporowane Stanów Zjednoczonych		Terytorium zależne Stanów Zjednoczonych w Ameryce Środkowej, w basenie Morza Karaibskiego, obejmujące 3 duże wyspy wulkaniczne i kilkadziesiąt mniejszych wysepek koralowych w południowej części archipelagu Wysp Dziewiczych.
26.	Republika Vanuatu		Państwo w Oceanii. Położone na 83 wyspach Nowych Hebrydów (2 z nich – Matthew i Hunter – należą do Nowej Kaledonii, terytorium zamorskiego Francji), z których 65 jest zamieszkałych. Położone jest ok. 800 km na północny zachód od Fidżi i na północny wschód od Nowej Kaledonii.

Źródło: Opracowanie własne.

Obok rozporządzeń wydawane są także obwieszczenia. Minister Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej wydał trzy obwieszczenia w sprawie ogłoszenia listy krajów i terytoriów wskazanych w unijnym wykazie jurysdykcji niechętnych współpracy do celów podatkowych przyjmowanym przez Radę Unii Europejskiej, które nie zostały ujęte w wykazie krajów i terytoriów stosujących szkodliwą konkurencję podatkową wydawanym na podstawie przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz przepisów o podatku dochodowym od osób prawnych, oraz dnia przyjęcia tego wykazu przez Radę Unii Europejskiej:

- 1) obwieszczenie z 7.7.2020 r. (M.P. z 2020 r. poz. 614) z listą siedmiu krajów/terytoriów;
- 2) obwieszczenie z 14.10.2021 r. (M.P. z 2021 r. poz. 940) z listą pięciu krajów/terytoriów;

- 3) obwieszczenie z 10.3.2022 r. (M.P. z 2022 r. poz. 341) z listą pięciu krajów/terytoriów.

Obwieszczenia publikowane są na podstawie publikacji dokonywanych przez Radę Unii Europejskiej. Od 2017 r. Rada publikuje listę jurysdykcji niechętnych współpracy do celów podatkowych. Jest ona weryfikowana dwa razy w roku, zaś celem jej publikacji jest pomoc państwom członkowskim w walce z oszustwami podatkowymi i unikaniem opodatkowania.

4. Rodzaje transakcji z rajami podatkowymi

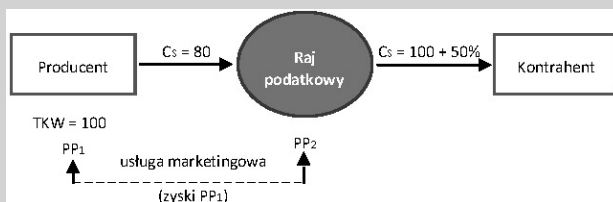
1. Cel transakcji z rajami podatkowymi. Nadrzędnym celem transakcji z rajami podatkowymi jest optymalizacja zobowiązań podatkowych. Podmioty unikające opodatkowania, lub uchylające się od opodatkowania, mogą wykorzystywać struktury rajowe w sposób bezpośredni, ale również w sposób pośredni, tj. poprzez rozbudowaną strukturę o podmioty niemające siedziby w rajach podatkowych.

2. Przykłady transakcji. Poniżej omówione zostały wybrane transakcje z wykorzystaniem rajów podatkowych.

Przykład 1

Producent z siedzibą w Polsce jest wytwórcą wyrobów gotowych, które oferuje poniżej ceny wytworzenia $C_s = 100$ do podmiotu z siedzibą w raj podatkowym. Podmiot w raj podatkowym jako podmiot powiązany odsprzedaje wyroby gotowe do kolejnego podmiotu powiązanego, realizując tym samym rentowność na poziomie -25% ($100/80$). Jednocześnie PP1 świadczy usługę marketingową, z poziomem $ROI = 25\%$. Tym samym obie transakcje podlegają kompensacie, w wyniku której zyskowność PP1 na obu transakcjach wynosi 0% . Zysk w wysokości $87,5\%$ ($170/80$) jest przerzucony do raj podatkowego.

Schemat 1. Sprzedaż towarów do raj podatkowego po cenie wytworzenia

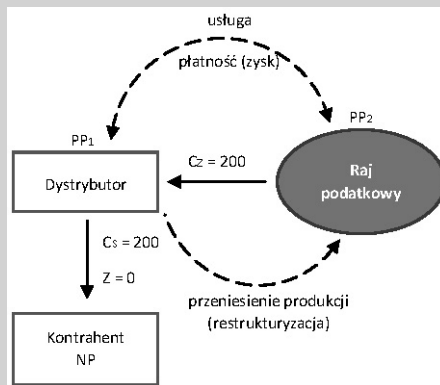

Źródło: Opracowanie własne.

Przykład 2

Dystrybutor przed dokonaniem zakupów z raju podatkowego pełnił rolę producenta. W wyniku porozumienia pomiędzy PP1 a PP2, PP1 przekazuje aktywa do produkcji na rzecz PP2 i tym samym po restrukturyzacji przyjmuje rolę dystrybutora. Następnie jako dystrybutor zakupuje produkty od PP2 w cenie $C_z = 200$ i odprzedaje w tej samej cenie do kontrahenta niepowiązanego NP. Zysk jest w całości realizowany przez podmiot PP2 z raju podatkowego.

Schemat 2. Zakup z raju podatkowego po zawyżonych kosztach

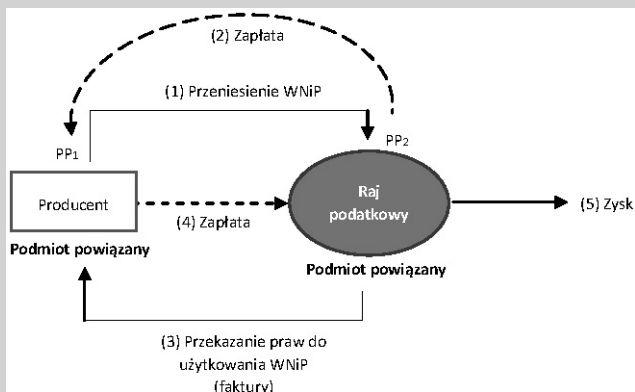

Źródło: Opracowanie własne.

Przykład 3

Producent PP1 przenosi wartość niematerialną i prawną na rzecz podmiotu powiązanego z raju podatkowego PP2 w dolnej granicy ceny rynkowej. Jednocześnie PP2 udziela licencji PP1 na korzystanie z praw do otrzymanej wartości niematerialnej i prawnej (WNiP), pobierając wynagrodzenie z górnej granicy (kwartyła/ maksimum) rynkowej. Zysk jest realizowany w PP2 z tytułu faktur licencyjnych.

Schemat 3. Przeniesienie wartości niematerialnych i prawnych

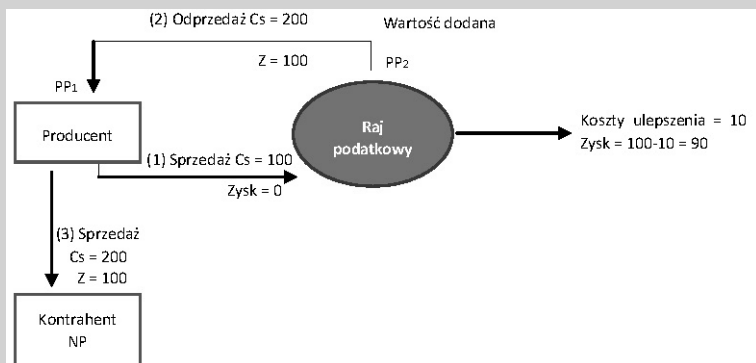

Źródło: Opracowanie własne.

Przykład 4

Producent PP1 wytwarza produkt w cenie sprzedaży $C_s = 100$. Koszty wytworzenia wynoszą 100. Tym samym PP1 nie realizuje zysku. Następnie PP1 odprze-
daje produkt do PP2 (raj podatkowy), który po ulepszeniu wyrobu i poniesieniu kosztów ulepszenia w wysokości 10j. odprze-
daje wyrób jako wyrób gotowy do PP1 po cenie $C_S = 200$, tym samym realizując ROI na poziomie 90j. Z kolei PP1 sprze-
daje wyrób gotowy w cenie 200 do kontrahenta – NP.

Schemat 4. Pośrednictwo w sprzedaży

Źródło: Opracowanie własne.

5. Przyczyny wykorzystywania rajów podatkowych w rozliczeniach podatkowych

1. Przyczyny wykorzystywania rajów podatkowych. Raje podatkowe ze swoim otoczeniem podatkowo-prawnym stanowią zachętę dla szeroko rozumianego kapitału zagranicznego zainteresowanego uzyskiwaniem korzyści podatkowych. Działanie rajów podatkowych opiera się przede wszystkim na tworzeniu spółek *offshore*, do których transferowane są dochody podmiotów zagranicznych, w tym także osób fizycznych.

2. Dane statystyczne. Zgodnie z danymi statystycznymi sporządzonymi przez OECD na 2021 r., kraje tracą rocznie 483 miliardów USD z powodu globalnych nadużyć podatkowych. Z 483 miliardów USD traconych rocznie, 312 miliardów USD jest wynikiem transgranicznych nadużyć podatkowych ze strony międzynarodowych korporacji,

a 171 miliardów USD jest wynikiem nadużyć podatkowych ze strony zamożnych osób fizycznych. Międzynarodowe korporacje ulokowały w rajach podatkowych zyski o wartości 1,19 biliona USD².

W podziale na kontynenty największe straty podatkowe w milionach USD odnotowują 3 obszary: Europa (225,221), Ameryka Północna (118,795) oraz Azja (76,946)³.

3. Cechy szkodliwych reżimów podatkowych. W tabeli poniżej scharakteryzowane zostały *differentia specifica szkodliwych reżimów podatkowych*⁴.

Tabela 2. Cechy szkodliwych reżimów podatkowych

Lp.	Cecha	Opis
1.	Minimalna lub zerowa stawka	Raje podatkowe charakteryzują się brakiem (zerowa stawka) lub bardzo niskim opodatkowaniem dochodów ⁵ . Brak przejrzystości przepisów podatkowych skutkuje także możliwością korzystania na niejasnych zasadach ze szczególnych przywilejów podatkowych przez niektóre podmioty ⁶ .
2.	Anonimowość/brak lub ograniczony dostęp do informacji o prowadzonych operacjach finansowych	Anonimizacja rzeczywistych właścicieli transferów pieniężnych i/lub posiadanego majątku jest możliwa z m.in. z uwagi na ograniczoną współpracę międzynarodową w zakresie spraw podatkowych. Wśród pierwszych pięciu państw, które gwarantują wysoki poziom tajemnicy prowadzonych operacji finansowych, na miejscu 4 listy ⁷ wśród tzw. rajów podatkowych ⁸ znalazł się Hong Kong. Pierwsza trójka to Kajmany ⁹ , Stany Zjednoczone, Szwajcaria oraz Singapur na miejscu 5.

² The State of Tax Justice 2021, report, listopad 2021.

³ Tamże.

⁴ R.A. Nawrot, Międzynarodowe unikanie opodatkowania dochodu i jego regulacje w prawie polskim, Warszawa 2015, s. 44–93.

⁵ Harmful Tax Competition: An Emerging Global Issue, OECD, Paris 1998, s. 19.

⁶ A. Rosa, J. Szostak, Koszty prowadzenia działalności w rajach podatkowych, s. 259.

⁷ Zgodnie z listą z 2020 r. sporządzoną przez Tax Justice Network w oparciu o Financial Secrecy Index (Indeks ten klasyfikuje jurysdykcje według stopnia ich tajności i skali ich działalności finansowej prowadzonej *off shore* – sposób kalkulacji wskaźnika wskazany jest na stronie internetowej, <https://fsi.taxjustice.net/fsi2022/methodology.pdf>, dostęp: 19.10.2022 r.).

⁸ Rozporządzenie Ministra Finansów z 28.3.2019 r. w sprawie określenia krajów i terytoriów stosujących szkodliwą konkurencję podatkową w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych (Dz.U. z 2019 r. poz. 600).

⁹ W dniu 6.10.2020 r. Rada do Spraw Gospodarczych i Finansowych (ECOFIN) przyjęła zmienioną unijną listę jurysdykcji odmawiających współpracy dla celów podatkowych (tzw. czarna lista UE), usuwając z niej m.in. Kajmany.

Część I. Obowiązki sprawozdawcze w transakcjach z rajami podatkowymi

Lp.	Cecha	Opis
3.	Brak lub niewielka liczba zawartych umów podatkowych	Brak lub niewielka liczba zawartych umów podatkowych utrudnia współpracę administracji z różnych krajów w pozyskiwania informacji. Polska spośród 15 umów o wymianie informacji w sprawach podatkowych posiada przedmiotowe umowy z 5 tzw. rajami podatkowymi: Andora, Brytyjskie Wyspy Dziewicze, Grenada, Liberia, Wspólnota Dominiki ¹⁰ .
4.	Restrykcyjne regulacje prawne w zakresie tajemnicy bankowej	Systemy prawne, które raje podatkowe ustanawiają w celu zapewnienia tajemnicy bankowej, są złożone, jednakże ich podstawowy zarys jest prosty – banki, firmy, fundusze powiernicze i inne podmioty finansowe w danym kraju mogą przyjmować pieniądze w zasadzie z dowolnego miejsca, nie zgłaszając ich władzom kraju, z którego pochodzą lub z którego są kontrolowane. Banki lub inne podmioty nie mają obowiązku ich ujawniania i nie istnieje żaden mechanizm, który by ich obliłgował do takiego działania ¹¹ .
5.	Liberalne prawo dewizowe	Brak limitów w zakresie wwozu i wywozu wartości dewizowych ¹² stanowi zachętę dla podmiotów zainteresowanych lokowaniem środków finansowych w rajach podatkowych.
6.	Stabilność systemu prawnego i politycznego	Wysoki stopień stabilności politycznej i prawnej stanowi gwarancję bezpieczeństwa lokowanego kapitału. Rządy rajów podatkowych zachowują ostrożność, nawet jeśli chodzi o sugerowanie, że mogą zmienić swoją politykę podatkową, przykładowo aby zaspokoić zapotrzebowanie na większe dochody, ponieważ takie sugestie mogą zdestabilizować transfery pieniężne ¹³ .

¹⁰ <https://www.podatki.gov.pl/podatkowa-wspolpraca-miedzynarodowa/wykaz-umow-o-wymianie-informacji-w-sprawach-podatkowych>, dostęp: 19.10.2022 r.

¹¹ <https://gfintegrity.org/issue/tax-havens-bank-secrecy/>, dostęp: 4.5.2022 r.

¹² Przykładowo, w polskim systemie prawnym wartości dewizowe mogą obejmować znaki pieniężne (banknoty i monety) będące poza krajem prawnym środkiem płatniczym, papiery wartościowe i inne dokumenty pełniące funkcję środka płatniczego, wystawione w walutach obcych zagraniczne środki płatnicze oraz złoto dewizowe i platynę dewizową (art. 2 ust. 1 ustawy z 27.7.2002 r. – Prawo dewizowe, t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 309).

¹³ M. Casanegra de Jantscher, Tax havens explained: The advantages and disadvantages of tax havens, and how they operate, International Monetary Fund 1976, s. 34.

Rozdział I. Istota rajów podatkowych

Lp.	Cecha	Opis
7.	Istnienie gwarancji na wypadek wyłączenia lub nacjonalizacji	Niektóre z rajów podatkowych posiadają regulacje prawne umożliwiające wyłączenie lub upaństwowienie majątku prywatnego. Tego typu zagrożenia są zazwyczaj minimalizowane poprzez umowy gwarancyjne zawierane z podmiotami trzecimi (obejmujące co do zasady wartość rynkową przedmiotu przypadku) wraz z możliwością dochodzenia zadośćuczynienia na drodze sądowej.
8.	Relatywnie niskie koszty prowadzenia działalności	Pozycja ta obejmuje zezwolenia, koncesje, koszty pracownicze i administracyjne.
9.	Akceptacja statusu cudzoziemca/spółki zagranicznej	Status podmiotu zagranicznego pozwala na skorzystanie z preferencji podatkowych niedostępnych dla rezydenta rajy podatkowego.
10.	Brak ograniczeń prawnych w dostępie do kapitału i możliwości zakupu nieruchomości	Niekontrolowany przepływ kapitału przez właściwe organy rajów podatkowych jest podstawą wykorzystania regulacji rajowych m.in. w celu optymalizacji obciążeń fiskalnych w innych państwach.
11.	Położenie geograficzne w pobliżu dużych rynków finansowych	Dogodne położenie w pobliżu rynków światowej finansjery ułatwia kontakty osobowe z podmiotami rajowymi.
12.	Rozwinięta infrastruktura, zwłaszcza w sektorze bankowym	Wymóg rozwiniętej infrastruktury bankowej ¹⁴ jest koniecznością w kontekście atrakcyjności rajy podatkowego pod względem lokowania środków finansowych.
13.	Dobra komunikacja, zwłaszcza w zakresie połączeń lotniczych	Z uwagi na wyspiarski charakter niektórych rajów podatkowych oraz odległość geograficzną, kluczową rolę odgrywają połączenia lotnicze.

¹⁴ W przypadku banków z siedzibą na terenie Unii Europejskiej, niskie stawki podatkowe nie są wystarczającym czynnikiem decydującym o działalności na terenie rajy podatkowego. Także wysoki standard polityczny nie jest czynnikiem napędzającym, ale zarazem banki unikają krajów o najsłabszych rządach, jak i krajów o złej reputacji. Oszczędności podatkowe dla banków w UE szacuje się na kwotę od 1 mld EUR do 3,6 mld EUR (*V. Bouvatier, G. Capelle-Blancard, A.L. Delatte, Banks in Tax Havens: First Evidence based on Country-by-Country Reporting, European Commission, 2017*).

[Przejdź do księgarni →](#)